

UNIVERZITA KARLOVA
Pedagogická fakulta
Katedra občanské výchovy a filozofie

Posudek diplomové práce

Výchova k občanství a environmentální výchova na základní a střední škole

Autorka DP: Zuzana Toužimská

Vedoucí DP: Mgr. Ivana Havlínová

Diplomantka předkládá didakticky zaměřenou práci, v níž se pokusila zúročit svůj osobní i profesní zájem o témata environmentální a ekologická, zejména pak o téma zásadní změny lidského postoje ke „světu kolem sebe“ (str.7). Vzhledem k tomu, že považuje vzdělávání a výchovu za možné prostředky, které k této změně mohou vést, snaží se zaměřit na vzdělávací obory výchova k občanství a občanský a společenskovědní základ, které svým charakterem mohou garantovat společenskou a občanskoprávní stránku výchovy k trvale udržitelnému životu a výchovy k péči o životní prostor.

Práce je klasicky dělena na dvě základní části. První z nich nám stručně nastiňuje historický pohled na vztah člověka ke světu, na kořeny současné ekologické krize. Autorka se pokouší vymezit některé stěžejní termíny současného vztahování se k environmentálním otázkám, jako např. hodnota života, ekologická krize, antropocentrismus, biocentrismus, ekocentrismus, trvale udržitelný rozvoj, environmentální citlivost, environmentální gramotnost, environmentální výchova, výchova k občanství, apod. Dále představuje historii environmentálního vzdělávání a výchovy, aby se pak věnovala současnému stavu environmentální výchovy na školách, úloze nevládních neziskových organizací a ukotvení environmentální výchovy v základních pedagogických dokumentech. Prokazuje dobrou orientaci v současném stavu environmentální výchovy, v její obsahové a výchovné aktuálnosti, která vyústila k potřebě přeprocovat průřezové téma environmentální výchova.

Ve druhé části práce nám autorka představuje konkrétní příklad realizace environmentální výchovy na škole, zde konkrétně na Gymnáziu Sedlčany. Na této škole diplomantka působí a je spoluautorkou části školního vzdělávacího programu zaměřené na předměty občanská výchova a základy společenských věd, v nichž je zakomponována environmentální výchova (viz příloha C. ŠVP – učivo a očekávané výstupy předmětů OV a ZSV na sedlčanském gymnáziu). Zároveň představuje koncepci své výuky environmentálních témat vedoucí od krátkých aktivit v hodinách OV a ZSV až po dlouhodobé projekty. V příloze B. Přílohy k dílčím aktivitám, plánům hodin a projektů přikládá texty nutné pro jejich přímou realizaci v hodinách. Autorka organicky propojuje své návrhy aktivit s aktivitami a programy jiných subjektů, nejčastěji nevládních neziskových organizací, které se environmentální výchovou již delší dobu zabývají, stejně jako s aktivitami osvědčených autorů (viz seznam použité literatury). Zde si dovedu představit vzhledem k pedagogickým předpokladům studentky, že by dokázala být více originální při vytváření konkrétních aktivit, plánů hodin a návrhů projektů. Její diplomová práce by byla ještě větším přínosem a inspirací.

Práce je vyvážená, praktické výstupy jsou přímým pokračováním teoretických východisek, která autorka nastiňuje. Přínosem práce je skutečnost, že praktický materiál může být bezprostředně využit učiteli občanské výchovy a základů společenských věd. Studentům oborové didaktiky občanské výchovy a společenských věd může pomoci jako konkrétní metodický materiál pro integrování dalších průřezových témat do vzdělávacích oborů výchova k občanství a občanský a společenskovědní základ.

Diplomantka zejména ke konci pracovala na své práci intenzivně a konzultovala ji s vedoucí práce.

Formální a stylistická úprava podtrhuje záměr diplomové práce. Přesto se autorka neubráníla občasným překlepům.

Navrhovaná otázka pro obhajobu:

Pokuste se stručně představit základní trendy environmentální výchovy na školách a vymezte vůči nim svůj pedagogický přístup, který prezentujete navrhovanými aktivitami, plány hodin a projekty.

Navrhuji diplomovou práci k obhajobě.

Navrhované hodnocení: VELMI DOBŘE

V Praze 28.12.2010

Mgr. Ivana Havlínová